URIM EN TUMMIM: LEVEN BIJ GODS LICHT

Lezen:
Exodus 28:15-30

Inleiding

In het Oude Testament lezen wij enkele keren over de Urim en Tummim. Het waren voorwerpen die verbonden waren aan de borstplaat van de hogepriester. Hun precieze vorm en werking zijn niet aan ons bekendgemaakt. Toch is hun plaats in de eredienst veelzeggend. De hogepriester droeg de namen van de twaalf stammen op zijn hart en kwam in Gods tegenwoordigheid om leiding te zoeken.

De uitdrukking ‘Urim en Tummim’ klinkt geheimzinnig. De Hebreeuwse woorden worden vaak weergegeven met ‘lichten en volkomenheden’ of ‘licht en waarheid’. Wij moeten daar voorzichtig mee omgaan. De Bijbel vertelt niet dat de Urim en Tummim een soort magische dobbelstenen waren waarmee men de toekomst kon voorspellen. Ook geeft de Schrift geen uitvoerige beschrijving van de manier waarop God door deze middelen antwoordde. Wel maakt zij duidelijk dat de HEERE Zijn volk leidde en dat de hogepriester daarbij een bijzondere taak had.

De vraag voor ons is daarom niet hoe wij de Urim en Tummim precies moeten reconstrueren, maar wat zij ons leren over Gods leiding, Gods heiligheid en de plaats van de middelaar.

Bijbelstudie

De Urim en Tummim worden voor het eerst genoemd in Exodus 28:15-30. Mozes krijgt daar de opdracht een borstplaat van het gericht te maken voor Aäron, de hogepriester. Op die borstplaat moesten twaalf edelstenen worden bevestigd, met op elke steen de naam van een stam van Israël. Zo droeg Aäron de namen van de stammen voortdurend voor het aangezicht van de HEERE.

Dat detail is belangrijk. De hogepriester kwam niet namens zichzelf. Hij vertegenwoordigde het hele volk. Wanneer hij voor God verscheen, waren de stammen als het ware bij hem aanwezig. De Urim en Tummim hoorden bij deze borstplaat. In Exodus 28:30 staat dat Mozes de Urim en de Tummim in de borstplaat moest leggen. De tekst verklaart niet uitgebreid wat zij waren, maar verbindt hen wel met het ‘gericht’ en met het dragen van het oordeel van de Israëlieten voor de HEERE.

De naam ‘Urim en Tummim’ wordt meestal verbonden met de gedachten aan licht en volkomenheid of waarheid. Dat kan ons eraan herinneren dat Gods oordeel niet duister, willekeurig of onbetrouwbaar is. Zijn beslissing is heilig en rechtvaardig. Tegelijk mogen wij deze betekenis niet gebruiken alsof de Bijbel daarmee een volledige uitleg van de werking geeft. Wij weten niet precies welke voorwerpen het waren en op welke wijze God antwoord gaf.

In Leviticus 8:8 lezen wij dat de borstplaat bij de priesterlijke kleding hoort. Daar wordt opnieuw duidelijk dat de Urim en Tummim geen losstaand middel voor waarzeggerij waren. Zij stonden binnen de door God ingestelde eredienst. De HEERE bepaalde zelf wie Hem mocht dienen, hoe de priester gekleed moest zijn en op welke manier Zijn volk tot Hem mocht naderen. Dat is een principieel verschil met menselijke pogingen om de toekomst te beheersen.

De vraag naar Gods leiding komt duidelijk naar voren in Numeri 27:15-21. Mozes weet dat hij het beloofde land niet zal binnengaan en vraagt de HEERE om een nieuwe leider voor Israël. Jozua wordt aangewezen. Hij moet voor Eleazar, de priester, staan. Eleazar zal voor het aangezicht van de HEERE raad vragen door het gericht van de Urim. Zo wordt Jozua geleid bij het uittrekken en terugkeren van het volk.

Hier blijkt dat Gods leiding niet losgemaakt kan worden van Gods Woord en Zijn aangestelde ambten. Het is niet de bedoeling dat ieder individu op eigen houtje een verborgen antwoord probeert te bemachtigen. Israël ontvangt leiding binnen de verbondsweg die God Zelf heeft gegeven. Jozua moet niet op zijn eigen inzicht vertrouwen, maar onder Gods gezag staan. Ook voor ons betekent Gods leiding allereerst dat wij ons onderwerpen aan Zijn geopenbaarde Woord. De Urim en Tummim zijn geen uitnodiging om naar geheime tekenen te zoeken.

In Deuteronomium 33:8 spreekt Mozes over Levi. Hij noemt Levi degene aan wie Gods ‘Tummim en Uw Urim’ toebehoren. In die zegen wordt teruggegrepen op de bijzondere verantwoordelijkheid van de stam Levi en vooral op zijn priesterlijke dienst. De priester moest Gods uitspraken bewaren, het volk onderwijzen en onderscheid maken tussen heilig en onheilig. De Urim en Tummim wijzen dus niet alleen op beslissingen in concrete situaties, maar op de bredere roeping om Gods wil bekend te maken.

Dat blijkt ook uit Maleachi 2:6-7. Daar wordt van Levi gezegd dat de wet van de waarheid in zijn mond was en dat de mensen onderricht uit zijn mond moesten zoeken. De priester is geroepen om Gods waarheid te spreken. Wanneer priesters echter trouweloos worden, ontstaat er verwarring en wordt Gods naam onteerd. De Urim en Tummim mogen daarom nooit worden losgemaakt van een leven dat werkelijk onder Gods waarheid staat.

Na de ballingschap wordt de onzekerheid rond de priesterlijke dienst zichtbaar. In Ezra 2:63 en Nehemia 7:65 staat dat sommige mannen niet van hun afkomst konden aantonen of zij tot het priesterschap behoorden. Zij mochten niet van de heilige gaven eten totdat er een priester zou optreden met de Urim en Tummim. Dit laat zien dat de Urim en Tummim verbonden waren met een betrouwbaar goddelijk oordeel. Tegelijk blijkt dat het herstel van Israëls eredienst nog onvolkomen was: de middelen van leiding waren niet zomaar beschikbaar.

Ook in 1 Samuël 28:6 wordt de Urim genoemd. Saul vraagt de HEERE, maar krijgt geen antwoord, niet door dromen, niet door de Urim en ook niet door profeten. Deze tekst is ernstig. Het probleem ligt niet in een gebrekkig middel, maar in Sauls verhouding tot God. Hij heeft de HEERE herhaaldelijk verworpen en zoekt nu toch antwoord. Gods zwijgen is een oordeel. De Urim en Tummim zijn geen knop waarmee een mens op elk gewenst moment goddelijke informatie kan afdwingen.

Daarom moeten wij onderscheid maken tussen een letterlijke Bijbeluitspraak en een gangbare uitdrukking. De Bijbel zegt bijvoorbeeld letterlijk dat de Urim en Tummim in de borstplaat moesten worden gelegd en dat er door het gericht van de Urim raad gevraagd kon worden. De uitdrukking ‘God raadplegen door Urim en Tummim’ is een samenvattende formulering. Wij mogen niet doen alsof de Bijbel precies beschrijft dat men twee stenen trok of dat elk antwoord eenvoudig ‘ja’ of ‘nee’ was. Dat wordt vaak gezegd, maar de Schrift zegt het niet.

De diepste betekenis ligt in Gods trouw om Zijn volk te leiden. De weg naar die leiding liep in het Oude Testament via de priesterlijke dienst, het offer, het Woord en de door God gegeven tekenen. In het Nieuwe Testament zien wij de vervulling daarvan in Jezus Christus. Hij is de volmaakte Hogepriester, Die niet alleen de namen van Israël symbolisch draagt, maar Zijn volk werkelijk vertegenwoordigt voor God. Hebreeën 4:14-16 en 7:23-28 wijzen op Zijn unieke en blijvende priesterschap.

Wij hebben geen Urim en Tummim nodig. God heeft tot ons gesproken in Zijn Woord en volkomen in Zijn Zoon (Hebreeën 1:1-2). De Heilige Geest leidt ons niet door geheimzinnige technieken, maar door de waarheid van de Schrift, in afhankelijkheid van gebed en binnen de gemeenschap van de kerk. Spreuken 3:5-7 vat de houding samen: vertrouw niet op uw eigen verstand, maar erken de HEERE op al uw wegen.

De Urim en Tummim leren ons dus eerbiedig te vragen naar Gods wil, maar ook geduldig te aanvaarden dat Hij niet op al onze vragen een afzonderlijk antwoord geeft. Gods licht is genoeg voor de volgende stap, ook wanneer niet de hele weg zichtbaar is.

Gespreksvragen

1. Wat leren Exodus 28:15-30 en Leviticus 8:8 over de plaats van de Urim en Tummim?
2. Waarom is het belangrijk dat de namen van de twaalf stammen op de borstplaat stonden?
3. Wat maakt Numeri 27:15-21 duidelijk over Gods leiding van Zijn volk?
4. Waarom mogen wij de Urim en Tummim niet gelijkstellen aan waarzeggerij?
5. Wat leert 1 Samuël 28:6 over Gods zwijgen tegenover Saul?
6. Welke voorzichtigheid is nodig bij uitspraken over de precieze werking van de Urim en Tummim?
7. Hoe vinden wij de vervulling van de priesterlijke betekenis in Jezus Christus?
8. Hoe kunt u vandaag Gods leiding zoeken zonder naar geheime tekens te verlangen?